

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน
ในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

Residents' Opinion towards the Village Heads' Role Performance of
Tambon Nua Meuang, Meuang District, Roi Et Province

วิภา รุ่งจรัส¹

Wipa Rungjarus

ดร.พัชรี ศีลารัตน์²

Dr.Patcharee Silarat

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และ การประกอบอาชีพ แตกต่างกัน และ 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของประชาชนในการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลเหนือเมืองที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน รวมทั้งสิ้นจำนวน 4,073 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน รวม 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA : F-test) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสี่ด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ด้านการบริการ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขต

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์การปกครอง, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์.

ตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 3) ประชาชนมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับตามความถี่จากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ควรมีการร่วมปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างใกล้ชิดควรมีการส่งเสริมอาชีพรองนอกฤดูกาลทำนา และควรมีการอบรมประชาชนให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน

ความสำคัญ : 1. ความคิดเห็นของประชาชน 2. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน

ABSTRACT

The purposes of the paper were : 1) to study residents's opinions on village headmen's duty performance in Tambon Nua Muang Municipality's authorized area of Tambon Nua Muang in Roi Et province's Muang district, 2) to compare the former's opinions on the latter's duty performance with in its authorized area to differing variables of their genders, ages, educational levels and occupations, 3) to collect the former's suggestions for enhancing the latter's duty performance. Populations taken as samples comprised 4.073 household heads/ representatives. The sampling group deduction through Taro Yamane's table earned 364 subjects. The toll used for data collection was the five rating scale questionnaires containing thirty questions, each of which had its reliability at .90. Statistics utilized of processing data embraced percentage, mean, standard deviation, t – test and F – test (One-way ANOVA), analyzing data with the computer software.

Results of research have found the following findings : 1) Resident's opinions on village headmen's duty performance with in its authorized area have been rated at the high scale in the overall aspect, as has each of four aspects taken into account. All aspects in the descending order, of each mean are : undertaking administrations and keeping peace and order, ensuring justice to residents, rendering services, and developing economic and social growth. 2) The hypothesis testing results have confirmed that subjects' differing variables of gender, ages and educational levels bear no differences in their opinions. 3) Residents' suggestions for enhancing village headmen's duty performance are in the descending order of first three frequencies the village headmen should: 1) perform their duties in close collaboration with police officers, 2) support residents' supplementary occupations after the farming season, and 3) hold a legal course for residents to let them gain knowledge of everyday laws.

Keywords : 1. Residents Opinion Towards 2. The Village Heads' Role Performance

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 12 พุทธศักราช 2552 ได้จัดรูปแบบการปกครองท้องที่ประกอบไปด้วย อำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ในส่วนหมู่บ้าน ให้มีผู้ปกครองหมู่บ้านมาจากการเลือกของราษฎรภายในหมู่บ้าน เรียกว่า “ผู้ใหญ่บ้าน” เดิมชาวบ้าน เรียกว่า “นายบ้านหรือกวนบ้าน” มีหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อย พัฒนาหมู่บ้านทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2552, หน้า 22-23) ซึ่งการปกครองรูปแบบนี้มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าส่วนอื่น ๆ หากราษฎรในหมู่บ้านมีความอยู่ดี กินดี มีความคิดสร้างสรรค์แล้ว ถือได้ว่าเป็นความเจริญก้าวหน้าของสังคมประเทศชาติโดยส่วนรวม ถึงแม้ว่าหมู่บ้านจะเป็นหน่วยของการปกครองที่เล็กที่สุดแต่ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านในแต่ละหมู่บ้านนั้นก็ถือเป็นหน่วยงานทางการปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนอีกหน่วยงานหนึ่งและเป็นพื้นฐานสำคัญในการปกครองประเทศ ซึ่งประเทศจะเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าและมีความมั่นคงทั้งในด้านการเมือง การศึกษา เศรษฐกิจและสังคมมากน้อยเพียงใดนั้น อาจกล่าวได้ว่าต้องเริ่มต้นการพัฒนาที่ตำบล และหมู่บ้านก่อน (กรมการปกครอง, 2552, หน้า 12-14)

การปกครองหมู่บ้านให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญหลายประการ ประการแรก คือ ผู้นำ เพราะหากหมู่บ้านมีผู้นำที่ดี มีความสามารถย่อมจะนำสังคมหรือชุมชนในหมู่บ้านพัฒนาไปในทิศทางที่ดีและมีความเหมาะสม ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้นำโดยตำแหน่ง เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ทั้งนี้เพราะเป็นหน่วยราชการสุดท้ายที่จะนำนโยบายและแผนงานของรัฐบาล ของแต่ละกระทรวง ทบวง กรม ไปสู่ราษฎรในท้องที่ปกครอง และเป็นหน่วยงานแรกที่จะนำความต้องการและสภาพปัญหาข้อเท็จจริงของราษฎรมาสู่ระบบราชการ ผู้ใหญ่บ้านจึงมีหน้าที่เช่นเดียวกับนักปกครองอื่น ๆ โดยในจิตวิญญาณอันเป็นหัวใจของคนมหาดไทยที่จะ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้กับราษฎร นอกจากนี้ทางราชการยังได้ให้อำนาจในฐานะผู้นำในการทำงานหลายประการและปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามความรับผิดชอบที่มีอยู่ ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนว่า ภารกิจความรับผิดชอบของผู้ใหญ่บ้านเน้นหนักในการปฏิบัติงานด้านความมั่นคง การรักษาความสงบเรียบร้อย การปกครองหมู่บ้าน การพัฒนาและดูแลรักษาสาธารณูปโภค การประสานงานและขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับความต้องการ และ ความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นกับราษฎรในท้องที่ปกครองของตน (ปริญญา นาคฉัตรีย์, 2550, หน้า 15-20) อย่างไรก็ตาม ในสภาวะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ชีวิตของคนในระดับหมู่บ้านก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านการเพิ่มจำนวนประชากรของไทยและค่านิยมวัฒนธรรมตะวันตก ถือเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนเป็นจำนวนมาก ทำให้มีการแก่งแย่งแข่งขันกันก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาหนี้เพื่อการเกษตร ปัญหาการแบ่งพรรคแบ่งพวก และการทะเลาะเบาะแว้ง เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมดังกล่าวเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาการปกครองในระดับหมู่บ้านมีขึ้นน้อย ซึ่งผู้ที่จะมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาในตำบลและหมู่บ้านได้ดีที่สุด คือผู้ใหญ่บ้านเพราะการบริหารงานในระดับนี้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านโดยตรง ถ้าหากผู้ใหญ่บ้านมีความสามารถหรือมีศักยภาพสูงแล้วก็จะทำให้นโยบายของรัฐบาลสามารถตอบสนองความต้องการอันแท้จริงของราษฎรได้ แต่ในทางกลับกัน ถ้าหากก้านั้น ผู้ใหญ่บ้านมีศักยภาพไม่เพียงพอจะมีผลทำให้นโยบายของรัฐบาลไม่สามารถตอบสนองความต้องการอันแท้จริงของราษฎร ในระดับหมู่บ้านได้ อันจะส่งผลกระทบต่อความเจริญของ

ประเทศทุกด้านทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (กรมการปกครอง, 2552, หน้า 19)

ตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 23 หมู่บ้าน มีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำมีบทบาทหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พุทธศักราช 2552 และตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ มท 0311.2/ว 2145 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2542 เรื่อง การปรับบทบาทผู้ใหญ่บ้านให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเมืองการปกครองที่เปลี่ยนแปลงไป เป็น 4 ด้าน คือ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาสังคม ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน และด้านการบริการ อย่างไรก็ตามการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยังมีความซ้ำซ้อนกับภารกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งส่วนที่เห็นเด่นชัดที่สุดคือการรักษาความสงบเรียบร้อยตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การป้องกันและระงับโรคติดต่อ การคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมถึงการพัฒนาด้านอาชีพของประชาชน อำนาจหน้าที่ดังกล่าวนี้ มีบทบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการ แต่ประชาชนทั่วไปยังมีความสับสนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน (ที่ว่าอำเภอเมืองร้อยเอ็ด, 2558, หน้า 34)

ผู้วิจัยในฐานะพนักงานปกครอง ปฏิบัติหน้าที่ปลัดอำเภอเมืองร้อยเอ็ด เห็นความสำคัญ ที่จะศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด และผู้ที่สามารถแสดงความคิดเห็นได้ดีน่าจะเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน เพราะหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนเป็นบุคคลที่ผู้ใหญ่บ้านเชิญให้รับฟังข้อราชการและข่าวสารทางราชการ โดยมีความคาดหวังว่าข้อเสนอที่ได้จากการวิจัย จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านในอนาคตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของประชาชนในการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน

ในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

3.3 ประชาชนที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

3.4 ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 ได้รับทราบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

4.2 ได้รับทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพต่างกัน

4.3 ได้รับทราบข้อเสนอแนะของประชาชนในพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

4.4 ผลการวิจัยสามารถนำเสนอผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาเป็นข้อมูลนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากร ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ครัวเรือนละ 1 คน รวม 4,073 คน (ที่ว่าการอำเภอเมืองร้อยเอ็ด, 2558, หน้า 9)

5.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 364 คน โดยการใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของ ทาโร่ ยามาเน (Taro Yamane, 1967) และคำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีบัญญัติไตรยางค์

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะคำถามมีคำตอบให้เลือกตอบ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert's rating scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

5.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความ

ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานคือ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA: F-test)

6. ผลการวิจัย

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

6.1.1 ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่า ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 4 ที่ว่า “การประชุมชี้แจงข้อราชการแก่ราษฎรด้วยตนเอง” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 8 ที่ว่า “การสอดส่องดูแลไม่ให้ประชาชนยุ่งเกี่ยวกับการพนันและอบายมุข”

6.1.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 3 ที่ว่า “การเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้แก่ราษฎร ในด้านการเกษตรกรรม พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม”

6.1.3 ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า “การแสดงความเป็นมิตรหรือมีความสัมพันธ์อันดีต่อลูกบ้าน” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “การเป็นผู้ไกลเกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน”

6.1.4 ด้านการบริการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “การเป็นผู้รับแจ้งประจำหมู่บ้าน เช่น การเกิดการตาย การย้ายที่อยู่ การสร้างบ้านใหม่ การรื้อบ้าน และการกำหนดเลขบ้าน” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 4 ที่ว่า “การให้คำปรึกษาด้านการประกอบอาชีพแก่ประชาชน”

6.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันหนึ่งด้าน คือ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม

สมมติฐานที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

สมมติฐานที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

สมมติฐานที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ

การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

6.3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนได้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน เรียงลำดับตามความถี่จากมากไปน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ควรมีการร่วมปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างใกล้ชิด ควรมีการส่งเสริมอาชีพร่อนนอกฤดูการทำนาและควรมีการอบรมประชาชนให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็น ต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนเห็นด้วยกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เช่น ผู้ใหญ่บ้าน มีการประชุมชี้แจงข้อราชการแก่ราษฎรหมู่บ้านด้วยตนเอง ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ราษฎร มีการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า และให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องสาธารณภัย นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นแสดงความเป็นมิตรหรือมีความสัมพันธ์อันดีต่อลูกบ้าน ให้บริการประชาชนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส บริสุทธ์ ยุติธรรม เป็นผู้รับแจ้งประจำหมู่บ้าน เช่น การเกิดการตาย การย้ายที่อยู่ การสร้างบ้านใหม่ การรื้อบ้าน และการกำหนดเลขบ้าน รวมถึงเป็นผู้ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายกับประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของอชิรญาณ์ จันทระพิมพ์ (2552, บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัย การดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากนอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาติ สมรักษ์ (2557, บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลสงยาง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลสงยาง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ทั้ง 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

7.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

7.2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า เพศมีผลต่อความคิดเห็นก็จริง แต่ประชาชนในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือหญิงก็ตามมีความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านไม่แตกต่างกัน เพราะอยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน รับทราบบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในลักษณะเดียวกัน ประชาชนล้วนเป็น

บุคคลในท้องถิ่น มีความใกล้ชิดและคุ้นเคยกับผู้ใหญ่บ้านเป็นอย่างดี กิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน ประชาชนไม่ว่าชายหรือหญิงล้วนมีส่วนร่วมและรับทราบในลักษณะเดียวกัน จึงไม่ขึ้นอยู่ว่าจะจะเป็นเพศใด สอดคล้องกับการวิจัยของ วิภาภัทร์ อินชัช (2554, บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัย ความคิดเห็นของประชาชนต่อการ ปฏิบัติงาน ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการเปรียบเทียบ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่าไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการวิจัยของ กานต์ ฐิตะฐาน (2557, บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขต ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัยจังหวัดมหาสารคาม ผลการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนก ตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

7.2.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่ บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า อายุ มีผลต่อความคิดเห็นก็จริง แต่ประชาชนในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่ว่าจะอายุเท่าใดก็ตาม มีความคิดเห็น ความคิดเห็น ต่อบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านไม่แตก ต่างกัน เพราะอยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน รับทราบบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในลักษณะเดียวกัน ประชาชนล้วนเป็น บุคคลในท้องถิ่น มีความใกล้ชิดและคุ้นเคยกับผู้ใหญ่บ้านเป็นอย่างดี กิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน ประชาชนไม่ว่าอายุเท่าใดมีส่วนร่วมและรับทราบในลักษณะเดียวกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ อชิรญาณม์ จันทรพิมพ์ (2552, บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัย การดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่แตกต่างกัน และ สอดคล้องกับการวิจัยของ วิภาภัทร์ อินชัช (2554, บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการ ปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการเปรียบเทียบ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

7.2.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่ว่าจะระดับการศึกษาใดก็ตาม มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ไม่แตกต่าง กัน เพราะอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน อยู่กันเสมือนพี่น้อง มีความเข้าใจบทบาทของผู้ใหญ่บ้านเช่นเดียวกัน รวมถึงผู้ใหญ่บ้านและประชาชน มีความใกล้ชิดและคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี เกือบทุกกิจกรรมในหมู่บ้านผู้ใหญ่บ้าน มีส่วนร่วม จึงทำให้ประชาชนไม่ว่ามีระดับการศึกษาใดก็ตามต่างมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงาน วิจัยของอชิรญาณม์ จันทรพิมพ์ (2552, บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัย การดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขต อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการ ศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

7.2.4 ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ไม่ว่าประกอบอาชีพใดก็ตาม มีความคิดเห็น ต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ไม่แตกต่างกัน เพราะอยู่ในหมู่บ้านเดียวกันมานาน มีกิจกรรมร่วมกันโดยไม่ได้แยกการประกอบอาชีพนอกจากนั้น ยังมีความใกล้ชิดเสมือนเป็นพี่น้องกันทั้งหมู่บ้าน ยึดมั่นในประเพณีวัฒนธรรมที่คล้ายกัน โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรม เมื่อมีเหตุร้ายผู้ใหญ่บ้านคือผู้นำ ในการแก้ปัญหา และเป็นผู้ที่ประชาชนในหมู่บ้านให้ความเคารพ ไม่ว่าประชาชนมีการประกอบอาชีพใด จึงทำให้ประชาชนไม่มีการประกอบอาชีพใดต่างมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาติ สมรักษ์ (2557, บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลสงยาง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลสงยาง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร จำแนกตามการประกอบอาชีพพบว่าไม่แตกต่างกัน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ผลการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ดังนั้น ผู้บริหารผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดและที่เกี่ยวข้องควร มีนโยบายในการพัฒนาส่งเสริมการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ให้มีระดับสูงขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.2.1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ควรมีการวิจัยแบบผสม (Mixed Research) ทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม

8.2.2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดทุกด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่รายข้อปรากฏว่า “การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้แก่ราษฎร ในด้านการเกษตรกรรม พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม” มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ควรมีการวิจัย ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้แก่ราษฎร ในด้านการเกษตรกรรม พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม

9. เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2552). **คู่มือการปฏิบัติงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- กานต์ ฐิตะฐาน. (2557). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของ ผู้ใหญ่บ้านใน เขตตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัยจังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม.. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ที่ว่าการอำเภอเมืองร้อยเอ็ด. (2558). **ข้อมูลอำเภอเมืองร้อยเอ็ด**. ร้อยเอ็ด : ที่ว่าการอำเภอเมืองร้อยเอ็ด.
- ปริญญา นาคฉัตรีย์. (2550). **สารอธิบดีกรมการปกครองเนื่องในวันกำนัน ผู้ใหญ่บ้านประจำปี 2550**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- วิภาภัทร์ ธิโนชัย. (2554). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านใน เขตตำบล เกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ. (2552). **แนวทางการปฏิบัติงานของนักปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ อสาร์กษาศาตินแดน.
- สมชาติ สมรักษ์. (2557). **ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่ บ้านในเขตตำบลสงยาง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อชิรญาณ จันทรพิมพ์. (2552). **การดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม.
- Yamane. Taro. (1967). **Statistics, An Introductory Analysis**. 2nd Ed.. New York : Harper and Row.

10. คำขอบคุณ

ขอขอบพระคุณ ดร.พัชรี ศีลารัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนถึงแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ นางศุภกากรณ์ ภูศรี นางอิมใจ ศรีษะภูมิ และนางเยาวนิตย์ อรรถัญญาส ผู้เชี่ยวชาญ ในการประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณกำนันตำบลเหนือเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ได้อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดี และขอขอบคุณประชาชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามด้วยดี

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด/บรรณารักษ์ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ดทุกท่านที่อนุเคราะห์ และให้ความสะดวกในการค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ให้คำชี้แนะ แนะนำด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน